

tage Overenskomsten under nøje Overvejelse.

Og maa jeg saa tilføje: Er der i hele denne Sag tænkt paa Eskimoerne? I Overenskomsten finder det ikke Spor af Udtryk. Grønlænderne regner Landet for deres og Eskimoerne vil derfor spørge, med hvad Ret overdrager Danmark Medhøjhedsretten over vort Land til Nordmændene?

Da vi danske Rigsdagsmænd i Sommer var i Grønland, mødte vi deroppe en god Stemmning overfor Danmark. Der var et levende Ønske blandt Eskimoerne om at lære det danske Sprog. De mere fremskredne af Eskimoerne var meget ivrige for — det var dem en Æressag — at komme til at staa under dansk Ret, saadan som de danske Embedsmænd deroppe gør det. Man maa huske paa, at der er mange Eskimoer, som ikke staa tilbage for andre Danske i almindelig Kultur, og som er særdeles forstandige, kloge og dygtige Mennesker. Der var jo Medlemmer af alle Partier i Grønlandsdelegationen; vi har forhandlet med et halvt Hundrede Kommuneraad og begge Landsraadene deroppe, og vi er enstemmigt af den Opfattelse, at vi, hver Gang vi forhandlede med saadan en Forsamling, traf paa Mænd, der var særdeles forstandige, og som baade veltalende og i maadeholdne Udtryk forstod at forklare deres Livsforhold og Livsvilkaar og paapege, hvilke Forbedringer der burde finde Sted, for at de kunde udvikle sig til noget bedre end det, de er nu. De ønskede at lære det danske Sprog for derved at komme til at forstaa de danske Embedsmænd deroppe, og de ønskede, som sagt, at komme til at staa under dansk Ret. De ønskede at faa Adgang til at rejse til Danmark for at udvikle sig og uddanne sig yderligere der; og naar de kommer til Danmark, bør de jo have dansk Statsborgerret — det har de formodentlig ogsaa.

Det er klart nok, at det, at Rigsdagsdelegationen var deroppe, og at vi forhandlede med saa mange af deres Forsamlinger, som vi gjorde, vakte, skønt vi ingen Løfter gav, Forventning om, at de Mangler i deres Erhvervs- og Levevilkaar, som de paaviste, skulde blive afhjulpet, for saa vidt som det beroede paa den danske Lovgivningsmagt. Det er derfor meget beklageligt, at Løfter, afgivne af den danske Regering paa en eller anden Maade, har hindret, at vi overhovedet har kunnet komme til at behandle disse Sager her i den danske Rigsdag i den forløbne Vinter. Nu gaar der jo snart Skib eller er maaske lige afgaaet Skib til Grønland, og det vil være med

stor Skuffelse, Eskimoerne erfarer, at der ikke er nye Love og Bestemmelser angaaende deres Forhold med Skibet op til dem i dette Foraar — det har de sikkert gjort sig Forventning om.

Det er rigtigt, at vort Forhold til Grønland ikke har Karakteren af et forretningsmæssigt Forhold. Der er ikke noget at tjene. Det er os en Pligt og en Æressag at gennemføre den Opgave, vi der har paataget os; og heldigvis kan vi jo ogsaa gøre det, efter at daværende Indenrigsminister Rode fik opdaget, hvor rigt Kryolitten gav Udbytte, saa at man heraf kunde tage en Afgift, som for en meget væsentlig Del kan dække det Underskud, vi ellers vilde have af Grønland.

Hele denne Sag har været saa lidt overvejet i den danske Rigsdag, der har ingen Lejlighed været til at forhandle den. Der var ingen Mulighed for at faa nogen Forhandling, før Delegationen rejste til Norge. Jeg foretog Gang paa Gang Henvendelser for at faa Lejlighed til i et lukket Møde i Rigsdagen at holde et Foredrag om de Erfaringer, vi havde gjort i Grønland, og om, hvad jeg mente skulde rettes og forbedres deroppe, samt om, hvordan vi mente Delegationen kunde forhandle i Christiania; men det blev atter og atter udsat. Til sidst var et saadant Møde berammet til Aftenen Delegationen skulde rejse; men saa fik den højtærede Udenrigsminister Forfald netop den Aften, og saa rejste Delegationen, uden at vi havde forhandlet med den, op og førte Forhandlinger i Norge.

Efter nogen Tids Forløb kom saa to af Delegationens Medlemmer herved og berettede om Forhandlingerne, og vi blev da spurgt som vel alle andre Partier, om vi kunde tage Stilling til Sagen. Den 24. Januar tilskrev det radikale Venstre i den Anledning den højtærede Udenrigsminister saaledes: „Saaledes som Sagen paa det nuværende Tidspunkt foreligger for det radikale Venstre, kan Partiet ikke tiltræde Overenskomsten. Det radikale Venstre opfordrer herefter Regeringen til, forinden yderligere Forhandlinger med Norge, at forelægge samtlige Rigsdagens Medlemmer udtømmende Oplysninger om Forhandlingernes hidtidige Forløb.“ Det blev der imidlertid ikke noget af. De delegerede rejste tilbage og fortsatte Forhandlingerne. Den 26. Januar svarede den højtærede Udenrigsminister, at Sagen ikke kunde forelægges Rigsdagen til Forhandling nu, da alt var uklart og intet nøje udformet. Da jeg dertil svarede, at man dog havde søgt Tilslutning til det foreliggende Grund-